

Državni izpitni center

P 2 3 3 A 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 1. februar 2024

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 13).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 1, 5).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 10.2, 11).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat označi samo eno rešitev, če v navodilih ni določeno drugače. Če jih označi več, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 2, 3).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ je napisal Tilen Genov ♦ Slovenske zgodbe ♦ enogovorno ♦ javno ♦ prikazovalno 		5 pravih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ B		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ Č		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ B		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ C		
	1	po smislu, npr., dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ objava (besedila) v reviji National Geographic (Slovenija) / Mesto objave je strokovna/poljudnoznanstvena revija. ♦ omejena/ozka tema ♦ Navedena so strokovna spoznanja o delfinih. ♦ strokovni jezik / uporaba strokovnih izrazov/terminov / Navedena so latinska imena. ♦ Napisal ga je strokovnjak. 		1 za dve ustrezni utemeljitvi
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ kje v severnem Jadranu jih lahko opazimo ◆ kako dolgo živijo ◆ kako dolgo jih v društvu Morigenos že preučujejo ◆ kako lahko ljudje pripomoremo k njihovi ohranitvi 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ NE ◆ DA ◆ DA ◆ DA ◆ NE ◆ NE 		6 pravilnih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ sesalci, (dobro) prilagojeni vodnemu okolju / Kot sesalci so se dobro prilagodili vodnemu okolju. ◆ podobnost ribam zaradi prilagoditve (živiljenskemu) okolju / Čeprav so sesalci, so podobni ribam. ◆ Živijo v vodi, a so toplokrvne živali / dihaajo s pljuči / kotijo žive mladiče. 		Kandidat za nepopolni odgovor (npr. <i>Podobni so ribam. / So toplokrvne živali. / dihanje s pljuči / primerljivi s človekom</i>) ne dobi točke.
	1	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ primerljivost s človekom (in človeku podobnimi opicami) po velikosti možganov in kognitivni zmožnosti/inteligeni ◆ zmožnost abstraktnega razmišljanja ◆ izumljanje novih tehnik lova / Izumljajo nove tehnike lova. ◆ Uporabljajo preprosto orodje. ◆ Znanje (z učenjem) prenašajo na vrstnike in potomce. 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vir podatkov o morskem okolju (in procesih v njem) ◆ Razkrivajo marsikaj o morju in procesih v njem. 	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vrh prehranjevalne verige ◆ So plenilci na vrhu prehranjevalne verige. 	1 za vsako pravilno rešitev

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ (gost poletni) pomorski promet ◆ hrup ◆ ribiške mreže/ribiči ◆ (kemično) onesnaževanje / kemična onesnaževala / poliklorirani bifenili / (toksične) spojine PCB / strupene snovi / umetne kemikalije / hormonski motilci 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
10.2	3	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Če bi ljudje zmanjšali ali odpravili nevarnosti v njihovem okolju, bi delfini doživljali manj stresa. Ne bi imeli težav pri sporazumevanju ter bi lažje iskali hrano in se uspešneje razmnoževali. ◆ Zmanjšanje nevarnosti v Jadranskem morju bi delfinom omogočilo lažje iskanje hrane in uspešnejše razmnoževanje. Manj pogosto bi se ujeli v ribiške mreže. Poleg tega ne bi po nepotrebem umirali zaradi kopičenja strupov v telesu. 		2 za pomensko ustreznost povedi s štirimi posledicami 1 za pomensko ustreznost povedi s tremi, dvema posledicama 1 za jezikovno pravilnost najmanj dveh smiselno povezanih povedi
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Kot posameznik bi lahko pazil, da ne odmetavam smeti v morje ali njegovo bližino. ◆ Vsakdo od nas lahko uporablja ekološka pralna sredstva in čistila, ki manj onesnažujejo okolje. ◆ Ker sem član taborniške organizacije, lahko pomagam ohranjati čisto morje za delfine z ozaveščanjem mladih o pomenu skrbi za čisto naravo. 		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sesalec/sesalci ♦ žival/živali 	♦ toplokrvna žival	1 za obe pravilni rešitvi
12.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 3 ♦ 4 ♦ 1 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ stalne/trdne/zanesljive/uravnovešene/uravnotežene/stanovitne ♦ strupenimi ♦ sporazumevanju 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ Č 		1 za obe pravilni rešitvi
14.2	1	♦ zool./zoologija		
14.3	2	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ S sesalcem sem očistil preprogo v dnevni sobi. ♦ Prinesi mi sesalec, da posesam kuhinjo! 		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ dovršni ♦ nedovršni 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ so kazale ♦ razločiti 	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ opičin ♦ delfinov 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ človeški ♦ delfinji/delfinski 	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ več ♦ večje 		1 za vsako pravilno rešitev
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ nezmožnost ♦ izpostavljenost ♦ opice 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ <u>Delfine</u> od leta 2002 <u>proučujejo člani društva Morigenos</u>. 		4 pravilno podčrtani stavčni členi = 2 3, 2 pravilno podčrtana stavčna člena = 1 Podčrtanih delov stavčnih členov ali oznak prislovnih določil in sklonov ne upoštevamo.
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20.1	1	♦ B		
20.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Čeprav/Četudi/Kljub temu da so spojine PCB v Evropi od osemdesetih let 20. stoletja sicer prepovedane, so zaradi obstojnosti in pronicanja v morsko okolje še vedno prisotne v precej visokih koncentracijah. 		1 za pravilno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost Upoštevamo tudi drugačen, a smiselni besedni red.
20.3	1	♦ A		
Skupaj	4			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
21	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Društvo Morigenos je leta 2002 začelo v [z]postavljeni prvi fotografski identifikacijski katalog delfinov na področju [s]lovenskih in okoliških voda. Katalog vključuje že več kot 150 delfinov[,] ki to območje uporabljajo za svoj življenjski prostor. 		brez napak = 2 1, 2 napaki = 1 Upoštevamo tudi novo narejene napake.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	♦ naslov sporočevalca in naslovnika, kraj in datum pisanja	2 = pravilna, popolna in smiselna navedba podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja 1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja (npr. naveden je samo datum / kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika) 0 = manjkajo podatki o sporočevalcu ali o naslovniku ali o kraju in datumu sporočanja / podatki o sporočevalcu in naslovniku so na napačnih mestih
Ustreznost besedilni vrsti	1	♦ poimenovanje besedilne vrste in ustrezen nagovor	1 za obe prvini
	1	♦ (vljudnostni zaključek ter) pozdrav in podpis z navedbo vloge sporočevalca (če ta ni izražena v naslovu sporočevalca ali v jedrnem delu)	1 za obe prvini
	1	♦ izrek vabila na prireditve (vabilo izraženo z glagolom v 1. osebi ednine ali v 1. osebi množine)	
	1	♦ natančna in smiselna navedba podatkov o prireditvi – kraj/prostor – čas: datum in ura	1 za oba podatka
	1	♦ navedba dogodka (otvoritev razstave o delnih ob slovenski obali)	
	1	♦ ostali podatki o dogodku – omemba raziskovalnega projekta o morju – spremljevalni kulturni program	1 za obe navedbi
	2	♦ jezikovna pravilnost	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
	2	♦ slogovna ustreznost – resničnost in smiselnost podatkov – ustrezen in spoštljiv nagovor in pozdrav (primera neustreznosti: <i>Spoštovani gospod Tilen!</i> , <i>Prisrčen pozdrav</i>) – brez ponavljanja besed/besednih zvez – brez zastranitev – prevladujoča objektivnost	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.
	12	Če je kandidat napisal javno vabilo, za ustreznost besedilni vrsti ne dobi točk. Vsebina ter jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost se vrednotijo po točkovniku. Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. obvestilo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	
	Skupaj		

Primer uradnega vabila

Miro Dovnik
Srednja tehniška šola Koper
Šmarska cesta 4e
6000 Koper

Koper, 1. 2. 2024

Tilen Genov
Društvo Morigenos
Kidričevo nabrežje 4
6330 Piran

VABILO

Spoštovani gospod Tilen Genov!

Člani ekološkega krožka naše šole Vas vabimo na otvoritev razstave o delfinih ob slovenski obali, ki bo v torek, 13. 2. 2024, ob 16. uri v večnamenskem prostoru na Srednji tehniški šoli Koper. Razstava je nastala v okviru raziskovalnega projekta o življenju v morju, zato smo jo naslovili »Morje – zibelka življenja«.

Otvoritveno slovesnost bodo s krajšim kulturnim programom popestrili dijakinje in dijaki recitacijskega krožka.

Veseli bomo, če se nam boste pridružili.

Lep pozdrav

Miro Dovnik,
predsednik ekološkega krožka

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Mateja Gomboc, Balada o drevesu (odlomek), RANJENA

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredeljitve.	
1	Opredelitev je napačna. Zvrst je poimenovana.	Odlomek je dramski. Odlomek spada v epiko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, ker pripoveduje o dogajanju v šoli, vsebuje pa tudi prvine dramatike in lirike, kar se kaže z dialogom oz. izpovedovanjem čustev pripovedovalke.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Ada se v novem razredu sprva razveseli dveh sošolcev, ki jo nagovorita. Ko od nje zahtevata, da bi jima služila, ker sta car in carica v razredu, se jima upre. Potem ji začnejo sošolci nagajati. Nekateri jo podprejo.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek pripoveduje o Adinem prvem šolskem dnevu v novem razredu. Ko jo ogovorita Sofija in Patrik, je prepričana, da jo bodo sošolci dobro sprejeli. Toda onadva se predstavita kot car in carica v razredu ter od Ade pričakujeta, da se jima bo podredila. Ada se začudi, nikomur ni pripravljen služiti. S tem si nakopije velike težave. Sošolci se od tistega trenutka dalje do nje obnašajo nasilno. Peresnico ji polijejo z vodo, izpraznijo ji torbo, ji razbijajo očala in se iz nje norčujejo. Na njeni strani je samo sošolka Mina, ki se ne pridruži ostalim. Ado boli srce.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek pripoveduje o Adi, ki ji prvi dan v novem razredu sošolca Sofija in Patrik povesta, da sta glavna v razredu. Od nje pričakujeta, da se bo podredila. Ada na to ne pristane. Drugi se ob tem hihitajo, potem ji uničujejo stvari. Edino ena sošolka ostane z njo.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	V odlomku spoznamo Ado, ki v novem razredu doživlja nasilje. Razredna voditeljica, Sofija in Patrik, od nje zahtevata podreditve in poslušnost. Ada to zavrne in postane tarča nasilnih sošolcev. Le ena sošolka ji stoji ob strani. Ada je zelo razočarana in prizadeta.

Razlaga vzroka za nagovor (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Sofija in Patrik nagovorita Ado, ker bi ji rada pomagala.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Sofija in Patrik Adi povedata, da onadva ukazujeta v razredu, in jo opozorita, da bo vse v redu, če ju bo ubogala tudi ona. Sofija in Patrik sta car in carica v razredu, zato od Ade pričakujeta, da jima bo služila.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Sofija in Patrik sta v razredu vodji, zato ju vsi ubogajo. Ker pričakujeta, da bo to storila tudi Ada, jo na videz prijazno ogovorita. Zavedata se svoje moči, vesta, da bodo ostali na njuni strani. Adi hočeta takoj postaviti pravila svoje igre.

Način odziva sošolcev (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Sošolci Ado samo gledajo, ker jim je smešno.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Sošolci se smejiijo, ker Ada ne razume, kaj sta car in carica. Mina sicer gleda v tla, a gre vseeno z Ado na malico. Sošolci in sošolke se smejiijo kot hijene. Peresnico ji napolnijo z vodo, njene knjige razmečejo po razredu, Svit ji zabriše žogo v glavo in ji razbije očala. Samo Mina gleda nekam v tla.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Večina sošolcev je na strani Sofije in Patrika, saj razredna voditeljja nanje zelo vplivata. Kot trop hijen se hahljajo njenemu izsiljevanju. Ker se bojijo zase, izvajajo nasilje nad Ado. Radi bi se prikupili vodjema v razredu, zato Adi uničujejo stvari. Le Mina se jim ne pridruži in edina gre z Ado na malico. Čeprav se zdi, kot bi ji Sofija in Patrik grozila, stoji Adi ob strani.

Razlaga Alinega razočaranja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni.	Ada je razočarana, ker je prvi dan v novem razredu.
1	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Ada je razočarana, ker so ji sošolci uničili stvari. Ado je najprej obšlo veselje, ker je mislila, da bo v novem razredu dobro in drugače. Potem ji črepinje ranijo opne srca.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Ada je prišla v nov razred z velikim pričakovanjem, da bo doživela nekaj dobrega in drugačnega. Toda to se ni uresničilo zaradi Sofije in Patrika, ki sta od nje zahtevala, da bi se jima podredila. Razočarana pa je tudi zaradi sošolcev, ki se niso postavili na njeno stran in je vsaj poskušali braniti. Namesto tega so bili do nje nasilni, uničevali so njene stvari in jo prizadeli tudi z besedami. Njen optimizem se je zlomil.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Mora biti drugače.« »Kot trop hijen.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»Toda črepinje so kljub temu ranile opne srca in se zarezale v deblo drevesa.« / »Če ju ne počastim s svojim služenjem, bom prepuščena hijenam.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	V novi šoli je Ada razočarana, saj so skoraj vsi sošolci podrejeni dvema vodjema in sprejemajo njuno nasilje.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o obnašanju sošolcev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Sošolci se Ade izogibajo.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Sošolci bi se morali upreti, ne pa da podpirajo Sofijo in Patrika.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Menim, da so sošolci strahopetci, saj dopuščajo, da sta si jih dva človeka povsem podredila. Ne morem razumeti, zakaj ne razmišljajo s svojo glavo in se skupinsko odpovedo služnji carju in carici. Popolnoma brez razloga se posmehujejo Adi, ki je niti ne poznajo in nikomur od njih ni storila nič slabega.

Presoja odzivov mladih na medvrstniško nasilje (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	V današnjem času se medvrstniškemu nasilju ni mogoče izogniti.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Marsikdo vidi nasilje med svojimi vrstniki, a si raje zatiska oči in ničesar ne ukrene.
2	Presoja je jasna, razložena.	Medvrstniško nasilje je na žalost del našega vsakdana, v večini primerov zanj vedo le povzročitelji in njihove žrtve. Dogaja se v šolskih ustanovah in izven njih. Malokatera žrtev premore toliko moči, da o nasilju odkrito spregovori bodisi s starši bodisi z vzgojitelji ali učitelji. Se redkeje kdo pokliče na pomoč socialno službo ali policijo, saj se v strahu pred maščevanjem ne želi izpostaviti. V takem primeru je najbolje poklicati anonimni telefon SOS in svoje težave zaupati sogovorniku na drugi strani.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitel dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Moj starejši brat me vedno komandira.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V naši šoli je nasilje prikrito. Največkrat gre za poniževanje ali posmehovanje. Čeprav to vsi vidijo, si nihče ne upa ukrepati.
2	Primer je opisan.	Poznal sem fanta, ki je imel avtistično motnjo. Sošolci so si ga pogosto privoščili. Nekega dne so mu vzeli telefon in mu skrili šolske copate. Doma je povedal, kaj se mu je zgodilo. Oče je šel na policijo in prijavil tatvino. Starši sošolcev so bili nato poklicani na razgovor na policijsko postajo; vse ukradene stvari so mu morali vrniti. Od tistega dogodka sošolci niso bili več nasilni do njega, pustili so ga pri miru, nekateri so bili celo bolj prijazni z njim.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Sebastijan Pregelj, V Elvisovi sobi (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Besedilo je lirika.
1	Zvrst je poimenovana.	Besedilo je epsko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Besedilo je pripovedno, ima tudi lirske prvine, saj so ob spominih izražena čustva pripovedovalca.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek govori o pripovedovalčevem slovesu od babice in dedka. Ko je umrla babica, je hiša ostala nespremenjena. V njej je še vedno bival ded, vse je ostalo kot prej. Zdaj je odšel še ded. Za njega ve, da se ne bo več vrnil. Pripovedovalec se tudi spominja zadnjega obiska pri njem. Takrat so izvedeli, da je hudo bolan. Vsi so govorili drug čez drugega in ga niso pustili do besede. Ko je umrl, pa so z njim odšle številne zgodbe, ki jih je zelo rad pripovedoval. Pripovedovalec je prepričan, da bo spomin na deda živel naprej, če bo njegove zgodbe zapisal.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	V odlomku je naprej omenjen odhod babice. Takrat se v hiši ni nič spremenilo. Pripovedovalec jo je pogrešal, a ostal mu je še ded. Potem pove, da je zdaj umrl tudi on. Spomni se, kako je bilo nazadnje pri njem. Pripovedovalcu se je zdel bled in šibak, ni bil dobro, čeprav je zatrljeval, da je v redu. Sorodniki so kar govorili, kot da bi deda hoteli nekako zamotiti. Potem se pripovedovalec spominja dedovega pripovedovanja, njegovih zgodb. Pravi, da je bil on edini, ki ga je poslušal. Odloči se, da bo te zgodbe zapisal. Boji se, da bodo vsi spomini izginili.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Pripovedovalec v odlomku spregovori o dedovem slovesu in spominih nanj. Strah ga je, da bo izginilo vse, kar je povezano z dedom. Odloči se, da bo dedove zgodbe zapisal.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	V odlomku pripovedovalec primerja slovo babice in deda. Po babičini smrti se ni veliko spremenilo, ko pa je umrl ded, so z njim odšle tudi številne zgodbe, ki jih je rad pripovedoval. Z zapisom teh zgodb bo pripovedovalec lahko ohranil spomin na deda.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
0	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	pripovedovanje zgodb
1	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	spomini na umrle / starost in bolezen / odnosi v družini / spomini v zgodbah
2	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	sprejemanje odhoda človeka, ki nam je blizu / doživljanje smrti bližnjega

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	
0	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Pripovedovalec ob dedovi smrti razmišlja, kaj pomeni odhod človeka. Ko je umrla babica, jo je še nekaj časa iskal v njenem domu, po dedovi smrti pa ve, da ga ne bo več nazaj. / Vnuk razmišlja o dedovem pripovedovanju zgodb in se odloči, da jih bo zapisal, ker se boji, da bodo pozabljene, z njimi pa tudi ded.
1	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Odšla je samo babica, vse drugo je ostalo kot prej. Ostal je deda in vsi dobri občutki. Na zadnjem srečanju je zatrjeval, da je dobro. Zdravnik je rekel, da je v odlični formi. Dedu pa je vedel, da to ni res. Leta so tu, je rekel. Pripovedovalec pomisli, da mora zapisati vse zgodbe, ki mu jih je pripovedoval. Edino tako se bodo ohranili dedovi spomini in z njimi deda.

3	Razlaga je jasna, natančna.	Pripovedovalec se ob izgubi deda spomni, kako je odšla babica in da jo je še dolgo pričakoval. Težko je sprejel, da je ni bilo več. Hkrati pa spozna, da je dober občutek v njuni niši ostal, ker je bil tam ded. Zaradi njega mu je bilo tam lepo tudi po izgubi babice. Spominja se tudi, kako je bilo pri dedu, ko so se nazadnje videli. Zatrjeval je, da je z njim vse v redu. Bil je bled in šibak, družini pa je govoril, da je pač star. Pripovedovalec se zave, da so vsi slutili resnico, saj so govorili drug čez drugega, ker jih je skrbelo. Tudi sam je takrat čutil, da ded ni zdrav. Sprašuje se, če jim je morda želel kaj povedati, a ni imel priložnosti. Ve tudi, da bo zdaj, po dedovem odhodu, vse drugače. Ded ne bo več pripovedoval svojih zgodb, svojih spominov. Ker je pripovedovalca strah, da bo spomin zbledel, se odloči, da bo povprašal za dedove zgodbe tudi svojo mamo. Potem jih bo zapisal, zato da se ohranijo, z njimi pa tudi spomin na deda.
---	-----------------------------	--

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	»Pa me pogledajte zdaj! Sem kaj drugačen?«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Veliko časa je minilo, preden sem se privadil, da je ni, in se spriznal, da je ne bo. Ampak ostal je deda in z njim vsi dobri občutki, ki so polnili njuno hišo.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Zapisati moram vse zgodbe, ki mi jih je pripovedoval, in potem prositi še mamo, naj pove tiste, ki jih je pripovedoval njej, če se spomni. Edino tako se bodo ohranili dedovi spomini in z njim naš deda.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Pripovedovalec ob dedovem odhodu in svojih spominih spozna, kaj pomeni izguba človeka, in se zave, da lahko spomin nanj ohrani s svojimi zapisi.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lasno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Pripovedovalec rad poslušá dedove zgodbe, meni ni do tega.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Pripovedovalcu je ob izgubi deda hudo, kar dobro razumem, saj ga je imel rad.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Pripovedovalec je bil zelo navezan na deda in babi. Razumem njegovo bolečino ob spoznanju, da ju ne bo videl nikoli več. Ob njegovem razmišljanju sem tudi sam začutil strah pred slovesom od človeka. Zelo lepa se mi zdi pripovedovalčeva odločitev, da bo spomine ohranil v zapisih, saj bo ded tako na nek način ostal z njim.

Lasno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Vsakdo se srečuje z izgubo kakega človeka.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Ljudi izguba ljubega človeka različno prizadene. Nekateri se zlomijo, drugi gredo nekako naprej.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Vsak se zelo težko sooči z izgubo človeka, ki mu je blizu. Prizadene ga, spremeni in zaznamuje. Drugače gleda na življenje, drugače doživlja svoje najdražje, težko izpusti dragega iz svojega sveta. Mnogi ne morejo razumeti, da teče življenje okoli njih naprej, kot da se nič ni zgodilo. Nekateri izguba za nekaj časa ohromi, drugi nočejo sprejeti resnice. Redki zmorejo smrt sprejeti kot del življenja. Najlepše je, ko spoznaš, da tvoj spomin ohranja človeka tudi po njegovi smrti, po odhodu. Ko spoznaš, da ga nosiš s seboj, da ti tega nihče ne bo mogel vzeti, se umiriš. Hudo pa je, če te peče vest, da si kaj naredil narobe ali si kaj zamudil.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Moj ded tudi zelo rad pripoveduje zgodbe. Včasih niso zanimive.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V osnovni šoli smo izgubili sošolca. Vsi smo bili zelo pretreseni. Na njegovi klopi je ves teden gorela svečka. Razredničarka je jokala z nami.
2	Primer je opisan.	Sam se še nisem srečal s smrtjo bližnjega. Ob odlomku sem se zavedel, da na to niti nisem pripravljen. Videl pa sem ljudi žalovati. Naša sosedja ni mogla preboleti izgube moža. Po njegovi smrti je več ni bilo na spregled, hujšala je in hirala. Čeprav smo se trudili, jo obiskovali, ji nosili približke in jo nagovarjali, si ni opomogla. Izguba po toliko letih skupnega življenja jo je spodnesla. Kmalu je odšla za svojim možem.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).